

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De rebus Ecclesiæ alienand. vel non. Consilium CCLXXXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

in verb. maiorum, c. constitutus & ibi Doct. De resitut. in integ. Quibus præmissis necnon alijs per præcon-
sultos latissimè tractatis & feliciter resolutis (à
quorum refrigeratione vitandi tædij studio abstine-
mus) existimamus, sententiam Dominorum
Commisariorum retractandam, & petitionem
confirmationis reiiciendam, aliasque secundum
conclusionem appellanti um judicandum esse.

De rebus Ecclesiæ alienand. vel non.

SUMMARIVM.

Alienatio rei ecclesiasticæ invalida an ex
consensu superioris postea accedente
convalescat.

1. Ecclesia res alienari non potest.
2. Rerum alienari prohibitarum venditio facta ignorantibus
rei conditionem quatenus valeat.
3. 5. consensus superioris in rei ecclesiasticæ alienatione
præcedere non sequi debet.
4. Libello expediti non possunt quæ causæ cognitionem
requirunt.
6. Nullum ab initio non convalescit, nisi ex consensu
utriusque partis.

CONSILIUM CCLXXXVII.

CONRARDVS Nurenburch, cum titulo
conducti teneret fundum quandam per-
tinentem ad Capellam S. Margarete in
loco de Bourges, eundem fundum tam-
quam suum proprium, sub onere tamen quinque
sextariorum speltæ dictæ Capellæ quotannis sol-
vendorum, uti asserbat, gravatum, vendidit &
transportavit Annæ Fernandez, subicendo ve-
ram dicti fundi conditionem. Huic emptioni
cum Anna stare nollet, & ab ea recedere vellet,
hoc effecit Conradus per Decanum collegiatæ
Ecclesiæ S. Mariæ Namurcensis & Godefridum
Willensaigne dictæ Capellæ Mamburnum, ut ex
potestate ipsis ab Episcopo Namurcensi, per apo-
stollam ad eorum supplicem libellum concessâ,
dictam venditionem præacti fundi sub dicto
onere quinque sextariorum speltæ ratam habue-
rint. Queritur, an dicta venditio iure subsistat, ut
illi dicta Anna invita stare cogatur; & ex sua par-
te huic contractui venditionis satisfacere nec ab
illa recedere possit?

Iuris tam civilis, l. iubemus 2. c. De sacros eccles.
I quam Canonici, c. Nulli, c. Si quis presbyterorum De
reb. eccl. non alien. dispositio est manifestissima,
quod nulla res cuiuscumque Ecclesiæ etiam ab
Ecclesiæ rectoribus & administratoribus, multo
minù ab hominibus laicis, & omnium minimè
ab eorum conductoribus vendi, alienari, aut obli-
gari possit. † Verum quidem est, quod rerum,
2 quarum alienatio à iure prohibita est, venditio
ignoranti hanc rei conditionem facta ipso iure
valeat ad hoc, non ut emptor, sed ut venditor
venditioni stare cogatur, saltem ad hoc, ut emp-
tori præster quanti emptoris interest talem rem
venditam non esse, §. fin. & ibi D. D. Instit. De empt.
& vend. l. Liberi hominis in emptione §. liberum homi-
nem l. Hanc legem De contrah. empt. sed tamen, si
velit, emptor liberum est ei ab emptione recedere,
ne illicitam rem, & iure prohibitam faciat lici-
tam & salteat: cum etiam adversus scientes

emptores rerum ecclesiæ gravissimæ pænæ, atque
adeo etiam excommunicationis & anathematis
sint constitutæ, d. c. Si quis presbyterorum, d. l. iubemus
§. sanè.

Nec ad cogendam dictam Annam stare huic
contractui quicquam facit sequens dictorum De-
3 cani & Mamburni approbatio, etiam ex auctori-
tate & consensu Episcopi; ob id, quod huiusmo-
di sequens approbatio & consensus iure non subsi-
stat, cum non præcesserint, saltem præcessisse non
constat, solemnitates, quas ius requirit, d. c. Nulli
c. Sine exceptione xlii. q. 2. & inter cæteras solemn-
tractatus, adhibita debita cognitione; quod vel
inde constat, quod proponatur Episcopi consen-
sum dictis Decano & Mamburno datum esse per
nudam apostollam ad eorum supplicem libellum
seu requestam. * Est enim in evidens indicium
& argumentum, causæ cognitionem nullam adhi-
bitam fuisse: quæ omnino requiritur, & sine quâ
res expediti non potest, dominicus Gemin. consil. 48.
presbyter: nam quæ causæ cognitionem desiderant,
& uni decretum necessarium est; non possunt per
annotatum seu apostollatum libellum expediti, l.
Nec quicquam §. ubi decretum de officio preconf.

Cum alioqui plerique existimant, quod con-
sensus superioris in alienatione rei Ecclesiæ debeat
ipsam alienationem præcedere, nec sufficit illud
post alienationem quandocumque sequi: ob id,
quod talis consensus requiritur per modum so-
lemnitatis, & sic pro forma, Ant. de Butrio in.
cum nos De his quæ sunt à prelat. * Et quamvis
6 plerique etiam sequenti consensu legitime sint
contenti ad approbationem contractus inuiter
gesti: ex sententia tamen Baldi, consil. 221. Primo qua-
ritur vol. 1. id tantum obtinet tunc, quando id
procedit de voluntate partium, hoc est emptoris
& venditoris; non etiam si aliter illorum contra-
ctui ab initio inutili stare nolit. Ad exemplum
matrimonij in prohibito gradu contracti, quod
non confirmatur ex superveniente dispensatione
superioris, nisi utroque contrahentium volente &
consentiente, Anchar. consil. 229. Multa dubia & consil.
239. Parum dubitationis, Paul. Paris. consil. 52. Dicitur
alio nu. 41. vol. 4. post. in c. 1. De eo qui duxit in uxorem
quam poss. per adulter. Quod enim ab initio simplici-
ter nullum est, nisi communi voluntate validum
effici non potest: non velut olim, sed velut nunc
primùm ex die sequentis dispensationis contra-
ctum seu gestum. Cur enim dicta Anna cogi pos-
set ad consentiendum in hanc venditionem, & illi
standum, quam ius tantopere improbat; & cui
sine periculo stare non potest, perseverando sem-
per in futuro periculo retractationis & vindica-
tionis huius fundi; quam dictæ Capellæ Rector
illiusve futuri Mamburni, quando ex usu id eis
erit, quandocumque facere possent, d. §. sanè. Vnde
est quod Doctores passim admoneant propter
huiusmodi pericula à talibus contractibus cum
Ecclesiasticis tamquam à re pestifera abstinendum
esse, Marian. Socinus consil. 15. Visi prædicti vel. 1. de-
cius consil. 565. in causa Magnificorum nu. 15. & consil.
474. Viso instrumento nu. 10. Cuius sustinendi po-
testas prolixior expeditiorque est, cum juris so-
lemnitates in alienatione rei Ecclesiasticæ debito
modo non sunt observatæ (ut in proposito obser-
vatas

vatas non esse liquido constat) & hæc res liberi non sit arbitrij, ut etiam Episcopus pro suo lubito possit in faciendam vel factam alienationem rei Ecclesiasticæ consentire, d. c. Sine exceptione, l. t. de Socus d. conf. 15. & conf. 52. Viso instrumento vol.

4. Proinde liberum erit dicte Annæ, non tantum non stare huic contraui; sed etiam à Conrado repetere quicquid eo nomine solvit: ex quo ipsa ignoranter rem Ecclesiæ emit, Conradus autem scienter illam vendidit.

De rebus Ecclesiæ non alienan.

SUMMARIUM.

Alienatio rerum Ecclesiæ.

1. Res Ecclesiæ alienari non possunt.
2. Ecclesiasticæ bonorum Ecclesiasticorum ususque tantum sunt.
3. 7. Arbores grandes pro immobilibus haberi.
4. Delictorum non est purgatio sicut mora.
5. Auctoritas Superioris requiritur in alienationibus rerum Ecclesiæ.
6. Consuetudo non valet, ut res Ecclesiæ alienari possint sine auctoritate Superioris.
8. Administratores rerum Ecclesiæ patientes res alienari puniuntur.
9. Bona fides non est in iuris ignorantia.
10. Fiscus in iurere debet de rebus Ecclesiæ male alienatis.

CONSILIVM CCLXXXVIII.

RECTE per D. Advocatum causæ deducta sunt ea, quæ faciunt pro revocatione sententiæ per D. Officialem contra Theodoricum de Leewe fiscum lata: non quidem ex eotantum, quod D. Officialis postea in simili negotio alterius Ecclesiæ Mamburnos condemnaverit, ob causas quernas arbores (id enim fortè non tam ad prioris sententiæ iniquitatem detegendam, quam Iudicis inconstantiam ex facti forsitan varietate proveniente, arguendam faceret, cum exemplis non sit iudicandum, l. Nemo c. de sent. & interloc. om. iud.) sed etiam & quidem magis ex eo, quod factum Reorum prorsus sit improbabile, & penâ legis dignum.

1. Cum enim Rei non nisi administratores fuerint Ecclesiæ, seu rerum ad fabricam spectantium, non potuerunt eas aut earum partem alienare, tit. C. de reb. alienis. non alien. & eo quidem minus, quod rerum Ecclesiasticarum alienatio in genere arctius sit prohibita; & civili, l. iubemus §. æconomus c. de sacros. eccles. & canonica, c. Nulli de reb. eccles. non alien. dispositione interdicta sub pœna arbitraria, & privationis officij & indemnitis Ecclesiæ præstandæ; quæ nec ipsi, qui majus jus in rebus Ecclesiæ habent, hoc est titulum, veluti Pastores, Præpositi, Abbates, & cæteris permixta est. * Sunt enim earum tantum usufructuæ, si quis sanè de peculio cler. c. Presenti in verb. reservari de off. ord. lib. 6. quibus omnis alienatio interdicta est; * & nominatim venditio, seu excisio grandiorum arborum, l. sed si grandes de usufr. quæ ex notoria harum inferiorum Regum consuetudine, cessante etiam illa juris scripti dispositione, inter immobilia computantur, Nidolaus Boerius decis. 51.

Neque excusat Reorum excusatio, quod ad Ecclesiæ utilitatem excisæ sint arbores: nam in primis de ea utilitate non constat, imò nec per Reos de ea aliter allegatum est quàm per generalem allegationem, quod in utilitatem Ecclesiæ arbores quernas mamburnis cedere liceat, nullâ factâ subsumptione, quod Rei illas aut pretium filiarum in utilitatem Ecclesiæ converterint. Etsi verò una arborum videatur ex depositionibus testium conversa in scamnorum Ecclesiæ constructionem; serior tamen fuit ea conversio: quia ut ex primo Actoris teste patet, Rei non prius scamna illa fieri curaverunt, quàm per fiscum super excessu excisionis citati fuerint, tunc scilicet, cum delictum per excisionem consummatum fuit & fiscus actio acquisita, seu inquirendi occasio data. * Non enim ut moræ, ita delictorum est purgatio, neque poenitentia delictorum aboletur, l. Palam §. non solum de ritu nupt. l. Qui ea mente de furtis. * Deinde admissa causâ utilitatis seu conversionis in utilitatem; nihilo iustior erit causa Reorum, ad hoc, ut ab omni poena excusentur, ob deficientem superioris auctoritatem, quæ generaliter in omnium rerum Ecclesiasticarum alienationibus requiritur, cap. fin. De reb. Eccles. non alien. c. Sine exceptione xxi. quasi. 2. Ita ut causa necessitatis vel utilitatis non sufficiat; ne scilicet hoc commento necessitatis vel utilitatis ex privato Administratum iudicio præsupposito, in damnum incidat Ecclesiæ.

Adversus quæ nihil operatur consuetudo per Reos allegata; nam præterquam quod legitime, ut D. Advocatus deduxit, probata non sit, nihil hic operari potest; cum huiusmodi consuetudo apertâ juris dispositione reprobetur; sic ut nec constitutione introduci possit, ut rerum Ecclesiasticarum immobilium, quantumvis minimarum, nulla alienatio rata sit sine superioris auctoritate, d. cap. fin. De reb. Eccles. non alien. Deinde per extracta per Actorem exhibita constat, usum conformem juri scripto in contrarium esse: quod scilicet in amputatione arborum Mamburni licentiam ab Archidiacono seu Officialibus ejus petere solcant. Nec faciunt pro Reo exempla cælarum arborum privata Mamburnorum auctoritate aliquando sine ulla poenâ: nam, ut ex testibus Reorum patet, ea exempla tantum sunt de salicibus, & alijs, quæ in grandiorum arborum numero non collocat Actor, nec generali illâ & notoriâ consuetudine numero immobilium censentur.

Admissio interim, quod unica illius quercus excisio, propter prædictorum scamnorum constructionem, extra poenam sit: certissimum tamen est, aliarum excisarum quercuum nomine eosdem teneri, quia, ut diximus, circa eas nulla conversionis in utilitatem Ecclesiæ extat allegatio aut probatio. Nec excusat Reos, quod dicant ab alio Mamburno vendita fuisse illas quercus: nam id apertè non constat ex testibus; sed hoc tantum, quod ab alio fuerint cuidam venditæ, cui venditioni renuntiaverit; post quem D. Arnodus Josephi emerit, & amputaverit tempore Mamburnæ Reorum; quod ipsum satis est. * Puniantur enim Oeconomi & administratores rerum Ecclesiasticarum non tantum si ipsi vendant, & alienent